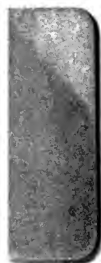
OPRECHTE ONFYLBAARE OOGEN-ZALF, VOOR DE GEMEENE MAN...

Nicolaas Hoefnagel

OPRECHTE ONFYLBAARE
OOGEN-ZALF,
VOOR DE
GEMEENE MAN.

Die *Zwaare* Arrebeid moet verrichten om aan het Dagelyks Brood te koomen:

Waar in by wyze van Samenspraak, tusschen

ZES PERSOONEN,

Van Differente Caracters in de

UTRECHTSCHE NAGT-SCHUIT

Gehouden: aan Gemeene Arrebeiders die zwaar moeten werken, onderrichting word gegeeven, om hunnen Kinderen voor zulk moeilyk werk, als de Ouders verplicht zyn te doen, te behoeden en hun geluk te bevorderen.

Strekkende verders, tot een volkoomen Opheldering van al wat tot nog toe geschreeven is, wegens het gehouden gedrag der Magistraat van

AMSTERDAM.

Op een vrijë Onbeschroomde Trant, door een zuivere Batavier.

PERSOONAGIES.

REGEERENDE HEER.

ADVOCAAT.

PREDIKANT.

KOOPMAN.

BURGER, en

KRUIJER.

OPRECHTE ONFYLBAARE

OOGEN-ZALF,

VOOR DE

GEMEENE MAN.

ADVOCAAT. Wel *Domine*! dat doet zich beeter op als wy verwagt hadden, want na ik bemerk maakt de Schipper de touwen bereids los.

PREDIKANT. Ja myn Heer! dat doet het ook, tot myn Vreugde, ſchoon het echter ſchadelyk voor de Schipper valt, zo weinig Pasſagiers in het Ruim van de Schuit te hebben.

REGEEREND HEER. Ik bemerk wel de Heeren hebben 'er ook teegens opgezien, om de nagt van Utrecht op Amſterdam in het ruim van de Schuit door te brengen, en men mag het wel als een geval uit duizenden aanmerken, dat 'er zo weinig volk in de Schuit is, want anders is deeze Nagt-Schuit doorgaans ſtik vol volk, maar weet een van de Heeren ook wie die lieden zyn die de Roef afgehuurd hebben? want ik twyfel of my de langſte Heer van de twee met die Lavendel Coleurde Rok aan en een Deegen op zy, my niet bekend was.

BURGER. Daar (*Neemd my niet kwaalyk myn Heer!*) geloof ik zult gy abuis in hebben, want den Heer die gy meent, en die eigentlyk de Roef afgehuurt en ons in het ruim gebannen heeft, is een geweezene Koet-

zier

zier van den Heer *....* uit den Haag, en heeft voor eenige tyd een Bediening gekreegen, daar hy nu gedeegend op gaat.

Rt. Heer. Wat! zegt gy daar? is het die snaak? nu, erken ik hem! alzo toen hy hier eerst in het Land kwam, zelfs by my voor Staljonge heeft gediend, naderhand een dienst bekoomen voor Lyfknegt, en vervolgens nog door myn recommandatie Koetzier wierd.

Advocaat. Dan word gy voor uw recommandatie al vry wel beloond myn Heer! maar misschien is het wel uit nedrigheid, dat hy zich de eer niet waardig acht om in uw gezelschap te zyn, en derhalve de Roef heeft afgehuurd, om uw myn Heer, de vryheid van het ruim te doen genieten.

Kruier. Ha! ha! dat vat ik myn Heer! dat vind ik goed, uit nedrigheid, zeg jy niet waar? —— maar myn Heer als ik het eens vraage mag, is het jouw eige schuld niet, dat u deeze smaat overkomt? verschoon myn vrypostig vraagen, ik ben maar een Kruijer.

Rt. Heer. Dat is het zelve Vrindje, of gy een Kruijer of iets anders zyt, men kan een eerlyk man in alle Caracters weezen, dus neem ik uw vraag niet kwaalyk, doch tot antwoord dient dat ik niet vinden kan, schuld te hebben aan het buffelachtig gedrag van myn geweezene Stalknegt, want ik weet niet beeter of ik heb hem altoos zeer wel behandeld.

Kruijer. Dat geloof ik myn Heer, en misschien hebt gy wel nooit aan eige Lands Kinderen zulke recommandatie gegeeven als aan hem.

Rt.

RT. HEER. Daar is al wat aan.

KLUIJER. Wel nu myn Heer dan hebt gy nu verdiende loon. Want had gy uw zo veel moeite wille geeven, voor een Hollander dan zoud gy die ondankbaarheid van deeze Buitenlander niet ontmoet hebben.

RT. HEER. Ik begryp waar gy heen wilt vriend; gy zyt meede van die lieden die niet zien moogen dat zommige Heeren hun knegts die hun eenige Jaaren trouw bediend hebben, met een ampje begunſtigen.

KRUIJER. Wel is dat zo vreemd myn Heer, ik ben een gebooren Amſterdammer, ik kan goed leezen en ſchryven, en ſchoon ik maar in een kelder woon, durf ik zeggen, zulk een eerlyk en getrouw Burger voor myn Burger Vaders te zyn, als 'er op de waereld kan leeven; en nogthans moet ik dagelyks Paardewerk doen.

PREDIKANT. Oppervlak zoude men zegge het valt hart, dat Buitelanders voor Inboorlingen gaan, maar als men het wel inziet, is zulks veel al onze Inboorlingen hun eige ſchuld, door dien zy het dienstbaar te zyn voor een ſchanden aanmerken.

ADVOCAAT. Gy begrypt het recht myn Heer! Mag ik zo vry zyn vriendje om te vraagen of gy van der jeugd af aan tot een Kruijer zyt opgebragt.

KRUIJER. Zekerlyk ja myn Heer! myn Vader was ook een Kruijer en Schoenlapper.

ADVOCAAT. Wel dan moet ik uw zeggen, is het uw en uws gelyke hun eige ſchuld, en uw Onopletendheid tot eige welzyn verdiend geen beeter noodlot, want uw Vader als gy gezegd hebt, dezelve affaire doende die gy nu by der hand hebt, zo heeft

het uw aan geen ockazie ontbrooken, om toen gy tot de jaaren van onderfcheid kwam te kunnen befpeuren, dat zo gy geen ander middel van beftaan als Kruijer en Schoenlapper zogt, 'er voor uw niet anders op. zat, als tot het einde uwer daagen zwaar te zullen moeten arbeiden. Dus had gy volgens myn confept beeter gedaan, een exempel te hebben genoomen aan onze mede provintialen, de Gelderfchen en Overyfelfchen, die in dat geval verftandiger handelen, gy had goed gedaan dat gy in de daagen uwer 17 of 18 jaaren uitgezien had, na een dienst als Heereknegt, en wyl gy leezen en fchryven kunt, had gy goed avontuur gehad, om een of ander bediening of een beeter broodwinning, als dat van Kruijer te optineeren.

KRUIJER. Wel myn Heer, je hoorde jouw te fchaamen, zo te redineeren, voor een Hollander, zou ik myn Vader en myn Familie die fchanden aangedaan hebben om Heereknegt te worden? ik wilde niet dat 'er een droppel bloed in myn aderen was dat daar om dacht, neen zo laag ben ik niet.

ADVOCAAT. Goede Vriend, gy moet niet verftoord worden, als ik uw bewys dat uw beroep veel laager is, als dat van een levery bediende.

KRUIJER. Wel hoe, wilt gy dat bewyzen myn Heer?

ADVOCAAT. Met zeer weinig moeite, veronderftel een Levery bedienden, Laquy of Lyfknegt zo men hem wil noemen, word door zyn Heer of Mevrouw om een boodfchap te verrichten gezonden; maar ziet, die boodfchap is eens van zulk een natuur, dat een welgekleed Lyfknegt het hem fchaamt die te verrichten, wat doet hy? hy gaat by een Kruijer (ik heb

het

het meer als eens gezien) en laat die het geen hem belast is verrichten. Of is dat niet waar; dat zulks wel gebeurd? als Kruijer zynden behoort gy het te weeten.

KRUIJER. Ja myn Heer dat gebeurd dikwils, want de knegts die by Burgemiesters of Scheepens woonen, gaan byna nooit na de Vismarkt dat zy de Vis zelfs draagen, dat weet ik fecuur, want dat en de musfe doozen voor de groote Mevrouwen, heeft myn menig een fluivertje in de zak gebragt.

ADVOCAAT. Daar wilde ik uw hebben, wie was dan uw Heer en Meester, en in wiens dienst was gy, in cas van zulk een verrichting.

KRUIJER. Wel in de dienst van die Heereknegt, die myn betaalden.

ADVOCAAT. Als uw zulks als Kruijers Baas zynde voor mogt koomen, zoud gy het zeekerlyk nog niet weigeren.

KRUIJER. Wel neen, waarom? ik wou dat ik 'er drok werk van had.

ADVOCAAT. Zyt gy een Hollander! en zo laag van ziel?

KRUIJER. Is dat laagheid, dat ik myn Brood met eere zoek?

ADVOCAAT. Neen het Brood met eere te zoeken is geen laagheid, maar met oneeren, en dat doet gy, en met uw duizenden Hollanders. Want om een Heer van fatzoen, ja zelfs een Regeerend Persoon die ten nutte van het Vaderland arbeid, en daar gy en yder Inboorling alle verpligting aan hebt, te dienen, dat noemt gy fchanden niet teegenstaande gy

de onbekommerde kost en kleederen bekomt; maar om de knegt van zulk een Heer ten dienst te ſtaan, daar vind gy geen zwaarigheid in, de vraag is nu, wie is 'er dan lager, gy of zulk een Heereknegt, daar gy de Vis voor te huis brengt?

KRUIJER. Ik mag lyen dat my de D. . . . . haald als ik het ooit zo ingezien heb.

ADVOCAAT. Maar antwoor op myn vraag?

KRUIJER Wel zo waar als G. . leeft ik.

PREDIKANT. Foei! gy moet niet vloeken, het vloeken ontcierd niet alleenig de reeden, maar is een der grootſte en ſlegſte zonde, waar aan men de minſte ſchyn van reeden niet geeven kan; waarom het ſchepſel zulks doet. Daar is een Dobbelaar, zondigd op hoop van winst, een dief uit begeerte tot ſchatten, een Dronkendrinker, om dat hy ſmaak in den drank vind, een Hoereerder om de wellust des vleeſche op te volgen: alle zulke zondaars meene en vinde ſchoon inderdaad, tot ſchaade van hun onſterflyke ziel, eenige aardſche vergenoeging in de zonden die zy pleegen; maar een vloeker is van dit alles verſtooken, het verrykt hem niet, hy heeft 'er geen ſmaak van, en het ſtrekt hem nergens anders voor, als eerſtelyk, dat hy hem by beſchaafde wel opgevoede Lieden verachtelyk maakt, en ten tweede dat wel het grootſte is, dat hy zich verſchriklyk teegens God bezondigd.

KOOPMAN. Dat is een ſchoone reflexie myn Heer! doch onze Kruijer is eenigzins te verſchoonen, onder Lieden van zyn affaires vind het veel al plaats.

ADVOCAAT. Dat zal ik uw *Demonſtreeren* myn Heer,

Heer, dat hy in geene deel verſchoonbaar is, alzo het wederom voortſpruit uit het verkeerde grondbeginſel, dat het ſchandelyker is, om voor Heereknegt te dienen als een Kruijer te worden, in welke laatſte geval, door dagelyks met het ruuwſte ſlag van menſchen om te gaan, de Zeeden bedurven worden, daar in tegendeel een Levery bediende in dienst van een deftig Heer zynde, niet als goede voorbeelden ziende, hem die wiskunſtig voor een gedeelte eigen maakt, en daar iets van overerft, gelooft gy dat zelfs niet man.

KRUIJER. Ja myn Heer dat is maar al te waar, ik en duizenden Hollanders met my, beſpeur ik nu dat ons behoorden te ſchaamen, dat wy onze dierbare Regeering beſchuldige durve, als zy hun getrouwe Dienstbooden begunſtigen, met iets dat wy ons onwaardig hebben gemaakt, als hebbende hun niet willen dienen, niet willen oppasſen in ziektens als anderzins. Ach Damloopers! Damloopers! die dagelyks om een ſtuk brood te verdienen, by de waag uw bevind, ik wenschte wel, dat gy alle hier by dit geſprek was. Gy zoud gelyk ik hoop te doen, u Zoons in prenten en aantoonen, dat wille zy hunne Regeering en voornaame Kooplieden dienen, dat zy dan niet gelyk gylieden, en ik Slaaven van Vreemdelingen die wel eer Heerenknegts nu Waagdraagers zyn zullen behoeven te worden.

BURGER. Maar als nu al die heeden Kruijers zyn, zich eens op de Levery toegeleegen hadden, dan wenschte ik wel eens te weeten myn Heer; waar wy dan aan Sjouwers en Kruijers zoude koomen.

KRUIJER. Daar behoeft die Heer niet eens op te antwoorden, dan zoude die geene die nu Heerenknegts zyn, die arbeid verrichten.

RT. HEER. Wel baasje ik heb tot dus verre gezweegen, maar wat zou gy nu zeggen, als ik uw en uw gelyke nu dorst beschuldige, die geene te zyn die oorzaak zyt, dat een Vreemdeling die ik groot gemaakt heb, my buiten de Roef sluit? want geen Inlandsche Levery bedienden kunnende krygen, heb ik my met Buitelanders moete behelpen, of denk gy nu nog dat de schuld aan myn kant legt.

KRUIJER. Geheel niet myn Heer! geheel niet, het is ons eige schuld, dat wy met een slordige Linne Kiel aan als Slaave moeten arbeiden, daar wy als Heeren konde gekleed gegaan hebben, ik verfoei de gedachten, en ik hoop den Heemel zal het my vergeeven, dat ik ooit gemort, of kwaalyk gesprooken heb, van de goede Regeering, als ik zag zy hun Bedienden na lange Jaaren trouwe dienst beloonden.

ADVOCAAT. Wel ik verheug my dat die Vreemdeling ons buiten de Roef geslooten heeft, het was te wenschen dat alle uws gelyke Vriend de oogen dus wilde oopenen, wy zoude zo veelmaale niet op de Regeering hoore smaalen, als men heede doed.

PREDIKANT. Dat is zeeker waar myn Heer! doch het was te wenschen dat dit het eenigst was waar in men onbedachtlyk de hooge machten berispt, wat heeft dit laatste wyl de getrouwe Regeering van *Amsterdam* al moeten verdraagen.

BURGER. Ja dat is verschriklyk myn Heer den Domine! echter is dat Blaadje in korte daagen merklyk om-

omgekeerd, ik was gister tot Utrecht by een Aanzienlyk Heer en zo ik vertrouw een oprecht Patriot, al waar het gesprek geviel over zeeker infaam Liebel, in de Stad Leiden in 't licht gekoomen, en zo men zegt door een Leidsche Schryver geschreeven, wiens harsenvrugten al eens door *Beuls* handen verbrand zyn.

Advocaat. Ik weet al wat gy meend, dat is die zo groot uitgebreide en niets ter zaak doende *Rechtsgeleerde Memorie*, tegens het uitmuntend Tractaatje genaamd het *Politicq Systema der Regeering van Amsterdam*,

Burger. Zo is 't, over dit pasquil spreekende, en wel daar de Schryver op Bladzyde 45. niet onduidelyk te kennen geeft, met een voorbeeld, dat hy aanhaald, gebeurd in het Jaar 1707. onder de Regeering van Keizer *Josephus* die de Graaf Sonor, welke den Koning van Zweeden beleedigd had, ter straffen overgaf.

Predikant. En waar als ik het vraage mag strekte dit voorbeeld toe, of wat bedoelde die Leidsche Autheur daar meede?

Koopman. Vraagd gy dat nog myn Heer, hy wil 'er mede te kennen geeven, schoon hy het niet duidelyk zegt, dat men aldus met onze braave Magistraat van Amsterdam en hunne getrouwe Minister van *Berckel*, en onze Hooggeachte Medeburger den Heere *John de Neufville*. moest handelen, om hun alle ter straffen over te geeven, aan Engeland, alzo hy oordeeld dat zy dat Ryk beleedigd hebben.

Kruijer. Wie dit! en dat! is die Kaerel, diezulks durft schryven? noem my zyn naam, dat is vast een *Luiszak*, gaf God dat ik hem ontmoeten: die dit en dat...

PREDIKANT. Bedaard! Bedaard! hebt gy niet gehoord, dat het een man is, die reeds zyn voorige werken door Scherprechters handen verbrand zyn.

KRUIJER. Hy moest zelfs verbrand worden, — nou ja — men moest eens aan onze Burgemiesteren komen, dan moest 'er geen Franschepad nog Jordaan op de waereld zyn.

RT. HEER. Zwyg man, gy trekt my de traanen uit de oogen! ik ben ook een man van Regeering, schoon in een andere Stad, doch echter ik voel het inwendig vermaak, hoe zoet! hoe lief dat het is, als de gemeene Burgers en Inwoonders zelfs, aldus voor hun Burger Vaderen in de bres springen.

KOOPMAN. ô! Myn Heer! dan moest gy uw eens in de gezelschappen te Amsterdam van fatzoendelyke Lieden bevinden, zo zoud gy hooren hoe van de grootste tot de kleinste der Burgers en Inwoonders bereid zyn, hun laatste bloed voor de Regeering te storten. Als vast veronderstellende, dat onze Achtbaare Magistraat niet gedaan hebben, als dat zy doen mogten. Derhalve is het te wenschen, dat nimmer aan een der Leeden van de Regeering deezer stad eenige hoon aangedaan word, of was te bezorgen, het zou een droevig bloedbad geeven.

KRUIJER. Maar myn Heeren kyk, ik ben maar een Kruijer, maar gy zegt die Schryver is een *Leijenaar* is dat waar?

ADVOCAAT. Ja en nog wel een Rechtsgeleerden?

KRUIJER. Een Rechtsgeleerden! wat mienje daar mee?

ADVOCAAT. Een Advocaat anders gezegt; verstaat gy 't nu?

KRUI-

KRUIJER. Een Avecaat, zeg my nouw geen meer, die deugen doorgaans niet veel, en als zy maar geld verdienen dan noemen zy wit zwart.

ADVOCAAT. Dat is weer in te ruimen zin gesprooken, ik moet uw op nieuws bekeeren, gy moet al de Advocaten over geen een kam scheeren, ik ben ook een Advocaat, doch pretendeer eerlyk te zyn, en de waarheid beneevens de welvaard van myn Vaderland te beminnen.

KRUIJER. Al genoeg myn Heer! als gy, een Avecaat zyt, zo ben ik verdwaald, want uwe getrouwe onderrichting overtuigd my, dat 'er ten minste een eerlyk Avecaat in de Weereld is.

HEER. Ik Filiciteer u myn Heer met die *Louangie*. Ik bemerk wel, ik ben dan buiten geslooten.

KRUIJER. Hoe myn Heer, ik dacht gy was een Burgemiester, of zo wat van een vreemde Stad, en heb jy dan daar nog een Officie van Avecaat by? hoe gy lacht 'er om?

HEER. Gy geeft 'er my reeden toe, hoor hebt gy op de Regeerings lyste niet wel gezien, dat voor eenige naamen der Regeering Mr. staat.

KRUIJER. Dat is Monseur te zeggen, of licht wel Marsen.

HEER. Neen, dat beduid meester in de Rechten, anders Advocaat, doch veele zulke Rechtsgeleerden plyten daarom juist niet, zulk een, ben ik, daar in tegendeel, myn Heer een practizeerend Advocaat is die voor de Plytbank verschynt, begrypt gy het nu?

KRUIJER. Afgedaan ik vat het al, het komt op uw zeggen uit Avecaat, als men by fatsoendelyke Lui-

den

den verkeerd, word men beſchaafder en men krygt meer kennis.

PREDIKANT. Neem my niet kwalyk myn Vrind, ſchoon ik uw bemin om uw rondborſtige oprechtheid, zo wenschte ik wel dat gy nu eens een weinig zweeg, om onze Goede Heer zyn bejeegening tot Utrecht met die Patriot te laaten vervolgen.

BURGER. Het betreft niet anders Domine, als maar om aan te toonen, hoe de conſepten binnen weinig daagen veranderd zyn, want het geſprek vallende, over het gemelde Liebel of *Rechtsgeleerde* Memorie, en wel over die voorn: pasſagie van Keizer *Joſephus* en de Graaf *Sobor*. Zo hoorde ik met veel vernoeging, de Heer des Huizes dat een bejaard man was zeggen, God behoed ons land 'er voor, doch als Amſterdam haare taggentig jaarige getrouwe gryze Neſtor ter verantwoordiging na Engeland moest (*dat een zaak van onmooglykheid is*) of een der andere Leeden dier Groot Achtbaare Regeering, dan wil ik, hem of hun wel voor Lyfknegt, dienen om hem of hun ten koste, van myn kop te wreeken.

KOOPMAN. 't Is alleenig niet Utrecht, maar Friesland en Noord-Holland is meede als omgekeerd, en men drinkt 'er opentlyk de gezondheid niet alleen van de Wel Edele Groot Achtbaare Magiſtraat van Amſterdam, en den Heeren Penſionaris van *Berckel*, maar zelfs ook van de Braave Vaderlander den Heere *J. de Neufville*.

RT. HEER. Het kan ook niet anders plaats vinden myn Heer! want niettegenſtaande een omgekogte Booswigt, en oproerige Schryver, door behulp

van

van den een of ander laagbezielde Boekverkooper getragt hebben. Door een verfoeijelyke aanſpraak; was het mogelyk de Regeering van Amſterdam zwart te maaken, en kwaad zaat in onze landen te zaaijen, zo is het hun zo weinig gelukt als die zeekere Leidſche Schryver van het zogenaamde Daglicht, met zyn verachtenswaardig Liebel.

ADVOCAAT. Ja die Schryver die niet onduidelyk te verſtaan geeft, dat hy een Rechtsgeleerde is, word heerlyk de mond geſtopt, door een werkje genaamd zuivere Zonnelicht over het zelve Daglicht.

PREDIKANT. Ik heb 'er iets van gehoord, myn Heer! maar het komt evenwel zo niet uit, als eenige lieden dachten, welke meende dat de *Liebel*-Schryver, de zuiveren Zonneſtraalen zoude te keer gaan.

BURGER. Hy zal het wel laaten, want den Schryver van het zuiver Zonnelicht toont middagklaar, dat zo de Wel Ed. Groot Achtbaare Magiſtraat van Amſterdam, dit Preparatoirlyk Plan hadden verzuimd, wy nimmer op de Commercie met America hadden te hoopen.

KOOPMAN. En niet alleenig dat myn Heer, maar hy toont wel deegelyk in zyn ſchryven, dat de ſtad *Leyden*, door het verzuim van zulk een Plan zeer veel zoude benadeeld zyn geworden.

KRUIJER. Myn Heer dat wy in Amſterdam 'er voordeel by hebben dat kan ik begrypen, maar Leyden dat is immers geen Zeeſtad.

ADVOCAAT. Daar Heeren, daar hebt gy het gevolg van zulke nadeelige Schryvers, hebt gy goede Vriend het zoogenaamd Daglicht geleezen over het welmee-

nend

nend Werkje, het *Politieck Systema van Amsterdam*?

KRUIJER. Neen myn Heer!

ADVOKAAT. Dan hebt gy reeden den Heemel te danken; want zeekerlyk hebt gy bereids zulke Rezonomenten gehoord, die oorspronglyk zyn uit dito verkeerde begrippen, als de Schryver van het Daglicht aan de braave welmeenende Nederlanders, zoekt in te prenten, te weeten dat Amsterdam het meest by de Americaansche Commercie bevoordeeld zou zyn, maar geenzins de Binnensteeden.

KRUIJER. Wel ja myn Heer ik bedien een ryke Rentenier, die heeft my dat ook zo gezeid.

KOOPMAN. Die Rentenier zal belangen by Engeland, en misschien veel geld in de Engelsche Fondsen hebben.

KRUIJER. Dat kan gemaklyk wel weezen, want toen ik in de voorige week de Wasch die van Haarlem gekoomen was, op het Zolder hielp, waar voor ik anders gewoon ben een extra fooitje te krygen, en de Juffrouw my dat niet gaf, zo mogt ik al lachende zeggen, Juffrouw nouw moet ik zeggen dat gy zuinig word, daar zy op antwoorde, ja Jan, wat zal ik uw zeggen, de Oorlog met Engeland voorspeld ons niet veel goeds, want misschien dat Engeland zo verbitterd op ons word, dat zy 'er uitschyden met Renten en Hoofdsom te betaalen, en dan waaren wy bedurven.

BURGER. Het komt op uw zeggen uit myn Heer, die Juffrouw wilde het al bevoorens bezuinigen.

KRUIJER. Maar myn Heeren ik ben een eenvoudig man, dus neemt niet kwaalyk, dat ik vraag wat

voor

voor of nadeel de Renteniers zouden hebben of wy met Engeland, in Oorlog geraakten, of dat wy in Vreede met de Engelſchen gebleeven waaren? en met een wat voordeel dat de Binneſteeden by dat plan kunne hebben.

ADVOCAAT. Dat zal ik uw wel eens kort en zakelyk zeggen. Gy weet zeekerlyk *Jan* wat dat Obligaties zyn, daar men Intereste op ontfangt?

KRUIJER. Ja zo dom ben ik niet, dat zyn Rentebrieven, Ik wou dat ik 'er maar zo veel had, als ik in één vragje kon kruien.

ADVOCAAT. Gy wenscht nog al tamelyk. Nu die Obligaties of Rentebrieven weet Gy dan ook, dat teegens een vooraf bedongen Interest, voor zeekere tyd voor uitgeſchoote Penningen gegeeven worden. Dit word doorgaans door Vorsten en Mogendheeden gedaan, die om geld verleegen zyn, het geſchied ook wel door byzondere Steeden of Provintien.

KRUIJER. Ja nu vat ik het al, Engeland heeft dan ook om geld verleegen geweest, en daar hebben misſchien veel Hollandſche Renteniers hun geld aan geſchooten; en nu zyn de Renteniers bevreest, om dat Engeland America zo goed als kwyd is, en den Oorlog veel geld kost, als dat hun duitjes happa zyn, en waarachtig dat is zo vreemd niet, want als de Oorlog langer duurd, kon Engeland de Boel wel eens aan de dezolaten Boedelkaamer geeven, en God weet of 'er dan een Stuiver van de Gulden te recht kwam, of geeven de Koningen geen Boedel aan de Kaamer, jy lui lacht maar, neen ik meen het by myn Z...

ADVOCAAT. Houw, hela! zagt: Gy vergeet weder

derom *Jan* dat 'er een Predikant by zit, 't is gezegt niet te Vloeken. Uw Reflexie is anders zeer goed, ja het zyn meest al die Nederlandsche Renteniers, die te vadzig en te lui om te werken zyn geweest, en veels te wantrouw om hun eige Landsgenooten, die het aan kunde nog aan yver ontbrak, met Penningen te adsisteeren, om ten nutte van Land en Volk Fabricque aan te leggen; die liever door gierigheid en schraapzugt verkooren hebben, om hun geld aan de Engelschen te schieten. Niet bedenkende, dat zy door zulks te doen hun eigen Land, hun Wieg en Bakermat, hun Landsgenooten de braave Konstenaars en Ambachtslieden, daar door het brood hebben uit de mond gestooten.

Koopman. Gy spreekt de waarheid myn Heer! want hadden die schraapzugtige Nederlandsche Geldschieters, hun geld ter opbouw onzer eige Fabrique besteed, Engeland, zoude nimmer zo groot geworden hebben, want zonder het Hollandsche geld zoude de Britten nooit zo trots en nimmer zo brutaal geworden zyn. Nogthans geloof ik niet, dat Engeland nog zo licht Banqueroet zal speelen.

Advocaat. Onmoogelyk is het niet, maar echter geloof ik, dat het Britsche Ministerie daar niet licht toe besluiten zal, ten minsten zo lang moogelyk is zullen zy de Intereste wel betaalen, (de Hoofdsom dat weet men is ondoenlyk.)

Burger. Myn Heer! Gy zegt dat wel, maar ik vrees 'er voor.

Kruijer. Vreest Gy daar voor? hebt Gy dan ook geld aan Engeland geschooten.

Bur-

Burger. Neen Vriend ik heb geen geld aan de Engelſchen geſchooten, maar nogthans wensch ik niet dat myn meede Landsgenooten ſchaaden bekoomen, want een Burgerman zynde die van zyn handen leeven moet, zo zoude het geen voordeel baaren, dat blykt uit uw eige ontmoeting, met die Juffrouw, daar gy anders gewoon was een fooitje van te krygen.

Advocaat. Gy begrypt het wel myn Vriend, als het op de Grooten reegend, druipt het ten minste op de gemeene man.

Predikant. 't Is ook niet Christelyk zyn medemensch laat ſtaan zyn meede Burger kwaad te gunnen, en ſchoon wy met ruimte zoude kunne bewyzen, dat het die Geldſchieters aan Engeland zyn, die de Britten zo hoogmoedig gemaakt hebben, dat zy nu in ſtaat zyn door middel van ons eigen geld den Oorlog ons ondankbaarlyk aan te doen, zo mag men hun nogthans geen kwaad wenſchen, men behoord eerder voor hun te bidden dat God het hun vergeeft, dat zy door luiheid aangeſpoord, zo ongetrouw betreffende hun eige Vaderland hebben gehandeld.

Kruijer. Hoor Domene, gy moet niet boos op myn worden, ik ben al zeg ik het zelfs, een goed Kaerel, vraag het vry in myn Buurt, maar dat moet je ook weeten, ik veins niet, ik begryp dat gy zo wel als ik begrypen kan hadden de Hollanders de Engelſche gien geld geſchooten, de Koning van Engeland zou het wel uit zyn maag gelaaten hebben, ruuzie te maaken, dus dunkt myn zyn het onze Hollanders daar hy zo machtig deur komt, in dan zou ik veur die Geldwolven nog Bidden? Neen man, ik

wil zegge *Domine!* dat gaat niet aan, in tegendeel, ik zou veul liever zien dat elk een Hollandſche Geldſchieter aan Engeland (die het uit luiheid gedaan heeft) een gloeijende Engelſche Schelling voor zyn voorhoofd kreeg, daar hy voor altoos mooi meede kon gaan.

PREDIKANT. Foei, nu vald gy my hart af? Foei! Schaamd uw.

KRUIJER. Ja maar zagt Domene, jy begrypt my niet, ik wouze niet kapot hebben, maar dat zy het merk maar droegen, op dat men zien kon, wie onze Vyanden groot gemaakt hebben.

PREDIKANT. Ik beken het is ongetrouw door hun jegens hun Vaderland gehandeld, maar nogthans men mag zulke wenſchinge niet doen, men moet voor hun Bidden.

BURGER. Ik beken Domine dat gy waarheid ſpreekt, ja dat Gy het met de Bybel bewyzen kund, dat men verplicht is voor zyn Medemensch en voornaamlyk voor zyn Medeburger te moeten bidden, en die geen kwaad toe te wenſchen; maar ik wil hoopen dat Gy ook met my zult willen toeſtemmen, dat als men die ſoort van Geldſchieters hunnen gehouden handelwys, en daar en booven hunnen volharding in ongetrouwheid aan het Vaderland van naby beſchouwd, 'er veel kragt toe noodig is, voor een getrouw Burger of Inwoonder om meester van zyn paſſie te blyven, wat dunkt 'er myn Heer van?

ADVOCAAT. Als men de plicht van een Christen zal opſerveeren, zo heeft dunkt my Domine gelyk. Maar anders als Menſchen en getrouwe Vaderlanders geredineerd; zo is het geheel niet vreemd, dat men ver-

verwenſchingen tegen hun hoord uitbraaken, die om hun ſchraapzugt en eige belang te bevorderen, niet alleen onze Vyand machtig gemaakt hebben, maar nu nog boven dien, de goede Ingezeetenen verkeerde conſepten zoeken in te boezemen. Even als of de Wel Ed. Groot Achtb. Magiſtraat van Amſterdam, niet alleenig misdaan zou hebben, maar zelfs dat die Getrouwe Regeering hun *Syſtema* zoude hebben geweest, om door hun eige Stad te bevoordeelen de Binneſteeden te drukken. Want geloofd my, het zyn geen anderen, als de Intresſante Geldſchieters, die dit nadeelig gerucht tegen Amſtels Braave Regeering met behulp van Laagbezielde Schryvers ſpargeeren.

Koopman. Ik ben met uw in het zelfde Conſept myn Heer! Braave Kooplieden, Negotianten en voornaamlyk Fabriquers denk ik niet dat aldus zullen redeneeren, ten minſte zo zy eenige doorzicht hebben, betreffende de Opbouw van Neerlands vervallen Commercie, en kwynende Fabrique.

Advocaat. Dat is vastelyk waar, want de bevinding die wy tegenswoordig hebben, van de Britten hnnnen Trouweloos, door het inneemen van *St. Euſtatius* geeft blyk genoeg, het geen wy van hun vriendſchap zoude te wagten hebben gehad.

Burger. Ja myn Heer! maar men vind Lieden die ſustineeren, dat dit geen plaats zoude hebben gevonden, zo Engeland onkundig had gebleeven van het Preparatoirlyk Plan.

Advocaat. Dat weet ik myn Heer! men vind zulke Lieden, maar geloof my, dat komt al meede uit de Kooker van die Nederlanders, die in Engeland be-

lang hebben, de Geldſchieters, want andere Lieden die ſlegts een Oppervlakkige kennis hebben, kunnen zulks beeter begrypen, dus moet het een onvergeeflyke domheid, of verfoeijelyke moedwil zyn, die veronderſtelle durve, dat het Preparatoirlyk Plan, door de Regeering van Amſterdam, met America aanleiding heeft gegeeven, tot het inneemen van *St. Euſtatius.*

Om uw en een ieder hier van te overtuigen; zo behoefd men niet meer te doen, als de Engelſchen hun eige Nieuwſpapieren te leezen, daar men klaar in beſpeuren zal, dat lang voor de Heer *Lauwerens* in handen van de Engelſchen viel en eer zy iets van het gemelde Plan hadde ontdekt, het Britsch Miniſterie bereids een Projekt geformeerd had, om tot ſchaad verhaaling, dat zy America kwyd zyn, onze bezittingen op een diefachtige wys te overrompelen.

Koopman. Het kan ook niet anders mogelyk weezen, myn Heer! Want als men de tyd nagaat, dat de Engelſchen agter het geheim kwaamen van het meergemelde *Plan* van *Commercie*, en men geeft acht, hoe veel tyd 'er naderhand nog verloopen is, met het inleeveren der Memorien van den Ridder *York.*

Kruijer. Wat Ridder; zeg maar een Opſtooker van onze goede Burgers en een Verrader van zyn eige Vaderland.

Koopman. Zo zulks waarheid is, zal hy wel Loon na verdienste bekoomen.

Predikant. Dat is zeeker myn Heer, de ſtraf volgd op de Zonden, is het hier niet, het is hier namaals.

Koopman. Ik herhaal, zo men acht ſlaat op al de tyd die verloopen is, eer de Vreedebreuk publicq wierd,

wierd, en eer de Koning van Engeland zulks door een Manifest bekend maakte, zo ziet men ten klaarste, dat lang te vooren by het Britsch Ministerie klaarigheid gemaakt is, teegens onze bezittingen.

Advocaat. Gy hebt 'er een goed doorzicht in myn Heer! Want dat zo niet geweest zynde, was Engeland in geen staat geweest, door dien dat Ryk deszelfs Zee-magt aan alle Oorden verdeeld heeft, om zo schielyk een Vloot in gereedheid te kunnen krygen, gelyk wy gezien hebben, dat gebeurd is.

Burger. Dat de Britten op deeze overrompeling al bedacht zyn geweest, toen zy de eerste snof in de neus kreegen, wegens het voordraagen der Keizerinne van Rusland, betreffende de Gewaapende Neutraliteit, en dat zy slegts het voorzichtig gedrag der Magistraat van Amsterdam tot een Voorwendsel gebruikten, is al te klaarblijkelijk dat men zulks niet zoude kunne merken.

Advocaat. Zo is 't, en gy drukt het zeer wel uit, *het voorzichtig gedrag der Magistraat van Amsterdam.* Want hoe ook de lasterlyke oproerige Libel-Schryvers gewoeld en geploegd hebben, om de handelwys der Goede Regeering te berispen, zo ziet nu echter een ieder klaarblykelyk, wat het waare oogmerk van Engeland geweest is, en daar hun de Regeering van Amsterdam in verhinderd heeft, dat de Britten geen verderflyke Tractaten voor onze Commercie hebben kunnen aangaan.

Kruijer. Terwyl myn Heer doch zo goed is, om my al verschyde zaaken te hebben onderricht, zo zou ik verzoeken, my dat ook nog eens te zeggen, wat

het waare oogmerk van Engeland geweest is, want ziet daar heb ik belangen by.

ADVOCAAT. Met alle plyzier, myn vriend, maar als ik het vraagen mag, ſchoon ik weet dat ieder Nederlander Interest by het voorzichtig gedrag van Amſtels Magiſtraat heeft, zo wenschte ik wel te weeten of gy daar in uw eige prive iets biezonders mede voor hebt?

KRUIJER. Wis en Warachtig, want ziet myn gebruik is om alle avonden als ik gedaan mit werken heb; in zeeker Drinkwinkel in myn buurd een zoopje te drinken, want in myn werk zynde drink ik nooit ſterke drank, daar dan zynde kanje begrypen myn Heer, vald doorgaans, onder het ſmooken van een Pypje het geſprek over den Oorlog, en ik heb by die geleegentheid al menigmaal met zeeker mof aan het haspelen geweest, wanneer ſchoon juist zo verſtandig niet als gy, ik altoos vol gehouden heb, dat onze Burgemiesteren geen de minste ſchuld hebben, en wel gedaan hadden, en dan wil die dit en datze Mof altyd hebben dat ik het bewys.

ADVOCAAT. En wat zegt gy dan.

KRUIJER. Dat het onmooglyk is dat onze Lieven Burgemiesters iets doen zoude, dat teugens de gerechtigheid ſtryd.

ADVOCAAT. Uw antwoord is goed.

RT. HEER. Hoe vermaakelyk is het voor een Regent zulks te moogen hooren. *Jan* ik bemin uw?

KRUIJER. Dankje, voor jou goed hart myn Heer; dan twyfel ik ook niet of de Avecaat zal my ook wel onderrechten willen, op dat ik van Avond een

zoopje

zoopje drinkende, die Mof de Bek kan ſtoppen, of anders zel ik hem van myn Knokkels laaten proeven.

PREDIKANT. Wat wilde gy doen? vegten! weet gy wel dat zulks Zonden is, gy zoud vry beeter doen om uit zulke drinkhuizen van daan te blyven; Ja zelfs geheel de ſterke drank te myden.

KRUIJER. Neemd my niet kwaalyk Domene, maar God bewaard jou dat jy nooit gien Kruijer worde mag, of jy zoud bevinden als jy ſavonds gedaan met werken had, en dan te huis koomend, vier Kabouters den een teegen de ander hoorende op ſchreeuwen, of gy zoud den Hemel al danken, dat gy voor een ſtuiver of zes duiten uit dat rumoer kon koomen, tot dat de Jongens na bed zyn, en wat verders het zoopje belangd dat drink ik niet om de ſmaak of om dat ik 'er op geſteld ben, ô neen ik zou op avontuur wel met Domene zyn drank ruilen willen, dat zekerlyk lekkeren Wyn zal weezen. Maar de drommel wy zullen te Amſterdam zyn, en ik zal agter de zaak niet weezen.

ADVOCAAT. Wel aan op Conditie, dat gy dan met reeden en niet met ſlaan uw party overtuigd. De Goede, Yverige en Voorzigtige Regeering der Stad Amſterdam, te Oordeelkundig en te ervaaren in Staatszaaken zynde, dat zy niet van Jaaren herrewaards zoude beſpeurd hebben, dat de geheele toeleg van Groot-Brittannien enkel en alleen daar heen ſtrekten, om de Engelſche Koophandel te doen aangroeijen ten koſten van onze Vermindering van Commercie. Dus niet zonder grond van gewichtige reeden, dat zy een Ryk en Miniſterie miſtrouwde dat

teegen de Alderheiligfte en dierbezwoorenfte Tractaaten aan, niet tegenftaande, wy ons Neuteraal hielden ons echter Diefachtig van onze Scheepen beroofden. Het was derhalve de Wel Ed. Gt. Achtb. Magiftraat niet te mispryzen, wanneer dezelve door een Commisfaris van het Americaans Congres een voorflag van een Tractaat van Commercie wierd voorgeflaagen. Zy door middel van hunnen Oudfte Penfionaris zich daar in zo verre lieten vinden, om een provizioneel Plan te ontwerpen.

Integendeel zou het ten uiterfte onvoorzichtig geweest zyn, zulk een Commisfaris van de hand te hebben geweezen, alzo het een abfolute Hoopeloosheid by het Congres zoude hebben kunnen veroorzaaken, dat de Americaanen nimmer hun oogwit zoude bereiken, om met de Nederlanden in goede verftandhouding te kunne leeven: en uit dien hoofde zeer natuurlyk moest volgen, dat zy na het eindige der Oorlog en by het aangaan van Alliantie met Engeland en anderen Moogentheeden, 'er weinig om geeven zoude, of wy buiten de Tractaaten ja buiten de Commercie geflooten wierden of niet. Om dit onheil af te keeren, en zich voor de Listen en Laagen van Engeland te hoeden, en echter niet teegens de Unie van Utrecht te zondige, volgens welke geen Provintie of Stad afzonderlyk een Tractaat vermag aan te gaan, befllooten hun Wel Ed. Gt. Achtb. wyzelyk, en dat nooit genoeg te pryzen is, om Provizioneel een Ontwerp van een Plan, te Formeeren, waar door wy gefecureerd wierden, al maakte Engeland Vreede met America wy niet buiten de Commercie konde geflooten worden.

KRUIJER.

KRUIJER. Dan is 'er nog niet werklyk zulk een verbintenis geslooten? zeg myn zo.

ADVOCAAT. Wel neen myn lieve Vriend, het was maar enkel Preparatie gemaakt, tot een Tractaat van *Commercie*, en nog wel zo, dat het eerstelyk geen plaats zoude vinden, zo lang als Engeland, America niet onafhanglyk verklaard had, en ten Tweede, dat het dan nog de goedkeuring moest wegdraagen, van al de Zeeven Provintien.

KRUIJER. Is het anders niet daar die luizige Engelschen zulk een leeven om gemaakt hebben, wel dan was dat Plan nog bylang tot geen volkoomentheid gebracht, want America voor Onafhanglyk te erkennen geloof ik was toen nog verder te zoeken, by de Engelschen als nu.

ADVOCAAT. Zo gy denkt, en zo veele onkundige denken; neen Vriend, de Onafhanglykheid van America was toen nader by als tegenwoordig. Engelands Ministerie moet men gelooven, zag reeds Zonne-klaar dat om America met de Waapenen te dwingen, was geen kans toe. Dus hebben zy (en dat moet men zeekerlyk gelooven) een besluit geformeerd, om die schaade te boeten om onze bezittingen in de West-Indien te overrompelen, die gehad hebbende zoude zy om hun daar in te bevestigen, America voor Onafhanglyk hebben verklaard, en met het Congres op die voet Vreeden gemaakt hebben, dat wy niet alleen buiten de Commercie waare geslooten geworden, maar dat de Americaanen hun zelfs hulp zoude hebben moeten verleenen, zo wy getracht hadden, om Engeland die bezittingen wederom te willen ontneemen: en daar heeft

de

de Braave Magiſtraat van Amſterdam voor gewaakt, door een *Preparatoirlyk Plan.*

KRUIJER. Nu heb ik geen meer licht nodig, ik wist wel dat de Engelſche dieven gebooren zyn, maar zo erg docht ik het nog niet. Maar myn Heer ik wil uw niet ophouden, want wy naderen de Stad, en gy had my beloofd nog aan te toonen dat de Binneſteeden zo wel door zulk een Plan bevoordeeld zoude worden, zo het doorgaat, als de Stad van Amſterdam.

ADVOCAAT. Ja dat is ook waar *Jan*, doch om zulks te doen moet ik de Vrienden die het niet weeten mogten, eerst een Conſept van het Land van America geeven.

RT. HEER. Ik heb reeds lang gezweegen myn Heer! doch ik hoor uw met ſmaak redineeren, gelyk ik gezegd heb, in ben ook in Regeering van zeeker Stad, maar moet zeggen, ik heb de zaak nooit zo diep ingezien en echter zyn het waarheeden die gy zegt, ik vind het ook ten hoogſte prysbaar, dat gy uw niet te grootshartig toond, om deeze gemeene man wel te wille onderrichten.

ADVOCAAT. Myn Heer ik doen niet meer als myn plicht, ik zien deeze Kruijer zyn noble ziel voor zyn wettelyken Burgervaders, dus is het niet meer als billyk, dat hy dan weeten, dat zy de zyne en elk Nederlanders Liefde waardig zyn. Hoe, weend gy *Jan.*

KRUIJER. Zouwde ik niet huilen, als ik bedenk, dat ik myn lieve Burgermiesteren heb hooren affronteeren; en dat ik dat toegelaaten heb.

PRE-

PREDIKANT. *Jan* gy verdiend ieders achting, ik Bid uw laat het vloeken, gy zyt vatbaar voor goede Indrukſelen, maakt gebruik van de publicque Godsdienst, ik zien wat goeds in uw.

ADVOCAAT. Noord-America (behalven Canaden) beſtaat in dertien Provintien, en zo volgens de laaste optellinge gebleeken is, bevinden zich aldaar 3½ Millioen menſchen bekwaam om de Waapenen te kunnen draagen, en hoe veel dat elk een Provintie, aan Gewapende Manſchap te Veld kan brengen, tot de Land-Macht blykt aan deeze volgende Lyst.

PROVINTIEN.	MANSCHAP.
New-Hamphire. . . .	*f* 18000
Maſſa-Chuſett. . . .	. 88000
Rhode Island en *Providence.* .	. 14000
Connecticut.	. 40000
New-Jork.	. 40000
Jerſey.	. 24000
Penſylvanie.	. 100000
Maryland.	. 34000
Virginie.	. 34000
Noord-Carolina. . . .	. 18000
Zuid-Carolina.	. 12000
Nieuw-Schotland. . . .	. 4000
Georgie.	. 2400
Dat is te ſaamen. . .	*f* 428400

Begryp nu zelfs Heeren of men niet gerustelyk zoude moogen reekenen terwyl alleen het getal der weerbaare Manſchap 3½ Millioenen beloopt, dat de Vrou-

Vrouwen en kinderen daar by gereekend zynde, 'er driemaal zo veel, dat is elf en een half Millioen Zielen in Noord-America gevonden worden. Ik denk ja, en dat het eerder meer dan minder zal zyn. Fabricque van Wolle Manufactuuren zyn daar tot heeden toe zeer weinig, en voor den Oorlog met Engeland hadden zy al hun Lakenen, Streepten, Bonten, Baaijen enz. — Alle uit Groot-Brittannien, waar door ten minste twee derde der Engelsche Fabricque bestaan moesten, die nu niets te doen hebben.

De deur staat geopend voor ons, de Plenipotentiaris van het Congres zyn Exselentie de Hr. *J. Adams* bied het thans H. H. Mog. aan, 't geen te wenschen is dat voortgang zal hebben om in de plaats van Engeland dat voordeel voortaan te genieten, wel is waar men zoude my te gemoet kunne voeren, dat de Americaanen het geen zy tot Kledazie benoodigd mogten hebben, zo wel uit Vrankryk als uit de Nederlanden zoude kunnen ontbieden: dit zouden zy kunnen doen. Doch het is denkelyk, zo wy in staat zyn, hun de Laakens, Stoffen, Chitzen en meer dergelyke Noodwendigheeden voor dezelve prys te kunnen verkoopen als de Franschen doen, wy altoos de voorrang zullen behouden. Eensdeels, dat het onze zwaarder van Stoffagie en het meest overeenkomst met dat van de Engelsche Manufactuuren heeft, daar de Americaanen aan gewoon zyn, en ten tweede dat ons Goed ook weezendlyke deugd van sterkheid bezit, daar de voorbrengsels van Vrankryk niet meer als in *Schyn* en niet in *zyn* bestaat.

Dit

Dit plaats grypende gelyk het plaats grypen moet, zo 'er tusſchen ons en America een Commercie Tractaat opgerecht word. Zal dan Amſterdam alleen het profyt trekken? zo de Lasteraars der braave Regeering voorwenden; of zullen de Binne-Steeden daar ook voordeel door genieten?

Rt. Heer. Wel myn Heer dat is niet waardig om te vraagen. Zeekerlyk ja elk na advinant, zo zal het voor de Binne-Steeden nog wel het meeste voordeel geeven, de lang kwynende Weveryen, zo te Haarlem, Leyden, Utrecht en meerdere Provintien en Steeden moeten door zulk een Tractaat tot haar voorige luister koomen.

Kruijer. Ik hoor myn doof en blind, en ik kan myn niet genoeg verwonderen dat 'er zulke Monsters in de Waereld zyn, als die Leydſche Schryvers van het *Daglicht* en die van de *Rechtsgeleerde Memorie*, dat zy zo ontaard durve worden, om de Braafſte Regeering die 'er leefd te ſchenden.

Burger. Ja en dat meer is, de ondergang van hunnen eige Stad, daar zy woonen zoeken te bewerken. Want zonder tegenſpraak, Leyden heeft 'er groot belangen by.

Kruijer. Ik wou het Vragje wel voor niet doen, als ik die twee Verraders van hun Stad en *York* als een Verrader van zyn Meester met hun drien in een zak op myn kruiwaagen na de Buitekant mogt kruien om ze aldaar verder in het Y te ſmyten, op dat zy voor de wind na 't Galgenveld konde dryven.

Predikant. Gy zyt al te onbedacht in uw uitdrukkinge.

Kruijer.

KRUIJER. Wel ik ſpreek maar van Verraders, en ik begryp dat ze altemaal die Naam verdienen, die onze braave Amſterdamſche Regeering lasteren.

RT. HEER. Hoewel den Domene zyn woorden waarheid behelzen, neemt het niet weg *Jan* dat ik uw voor een getrouwe Nederlander verſlyt, en het was te wenſchen, ieder Onderdaan zulke Saintementen bezat, dan zoude men geen Lieden vinden, die Zyne Hoogheid onze *Oranje Vorst*, of de Regenten van Amſtels Stad beſchuldigde, of het door dien hun toedoen komt, dat ons Zee-Weezen niet in beeter ſtaat van defenſie is.

ADVOCAAT. Ja myn Heer, maar die beſchuldiging vind geen meer plaats, want korte daagen geleeden is 'er een by uitnemend Tractaatje, genaamd, *Vriend-Broederlyke Onderrichting en Vermaaning*, uitgekoomen, en door dien het ten voordeelen der Nederduitſche Gereformeerde Armen voor een Stuiver te bekoomen was; is het in ieders handen; in het zelve Tractaatje word klaar beweezen, dat onze Erfſtadhouder als ook de Regeering van Amſterdam, by herhaaling voor Jaaren al poogingen gedaan hebben, om onze Land- en Zeemacht op beeter voet te brengen; doch ik zien wy zyn aan de Wal. Welkom Heeren. Ik heb de Eer u dank te betuigen voor uw gezelſchap.

KRUIJER. Wat wouw jy doen Domene? Zelfs jou Ryszak draagen? neen ik zal een waagen haalen, en elk zyn goed te huis brengen, voor de Eer die ik genooten heb.

KLINK-DICHT.

Daar Land- en Tyd-genoots! die te Schelms zyt misleid,
Door Schryvers laag van ziel, die Engeland om ging koopen,
Om uw met Lastertaal en Leugens op te hoopen:
Ziet hier de klaare Blyk, van Amstels Vad'ren vlyt.

Vervloekt Verraders Rot! Van Schryvers wie gy zyt,
Die in de Droezem van uw Goud-Zugt legd verzoopen,
Gaat vry met Jork, die uw omkogt het Land uit loopen,
Eer dat de Beul uw ſtraft, ô Monsters onzer tyd!

Uw Gift is kragteloos! de Tyd en Waarheid ſaamen,
Die toonen het Snood Desſyn dat Engeland dorst beraamen,
Doch treſlyk afgekeerd, door *Amſtels* Raad's bewind.

Hier van is elk verlicht, uw Gal is uitgeſpoogen.
Vertrekt Verdoemlyk Rot! eer men uw hangd te droogen,
Daar Gy voor Raaven Aas, de Galg tot Dood-Kist vind.

